27/01/2022

Τον ψηφιακό κόσμο κατακτούν ναοί και μοναστήρια της Ορθοδοξίας

/ Επικαιρότητα

Τον ψηφιακό κόσμο κατακτούν ναοί και μονές της Ορθοδοξίας που έχουν μάλιστα χαρακτηριστεί ως προστατευόμενα Μνημεία Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι ναοί της Θεσσαλονίκης που βρίσκονται στον κατάλογο της UNESCO καθώς ανέβηκαν στην πλατφόρμα τέχνης και πολιτισμού της Google και η Μονή Σίμωνος Πέτρας Αγίου Όρους την οποία ερευνητές του MIT μεταφέρουν, μέσω της εφαρμογής metaverse, στον ψηφιακό κόσμο.

Η Google αναδεικνύει τα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Τα μνημεία της Θεσσαλονίκης που έχουν ενταχθεί στον κατάλογο πολιτιστικής κληρονομιάς της Unesco θα ταξιδέψουν σ’ όλο τον κόσμο και θα γίνουν ακόμα πιο γνωστά παγκοσμίως, καθώς ανέβηκαν στην πλατφόρμα τέχνης και πολιτισμού της Google, μέσω της οποίας προβάλλονται τοποθεσίες διεθνούς ενδιαφέροντος.

Η πλατφόρμα περιλαμβάνει ιστότοπο και μία εφαρμογή για κινητά, μέσω των οποίων τα μνημεία προβάλλουν τις δικές τους ξεχωριστές ιστορίες, τόσο για τη συμβολή τους στην πολιτιστική ανάπτυξη του τόπου τους, όσο και για την γενικότερη θέση της πολιτιστικής τους κληρονομιάς.

Πολιτιστικοί και φυσικοί χώροι παγκόσμιας κληρονομιάς σε κάθε γωνιά της γης αναδεικνύονται μέσα από την πλατφόρμα, ενώ οι χιλιάδες επισκέπτες έχουν την δυνατότητα να γνωρίσουν τους μοναδικούς αυτούς τόπους και – γιατί όχι; – να προγραμματίσουν και ένα μελλοντικό τους ταξίδι.

Η Αντιπεριφερειάρχης Θεσσαλονίκης, Βούλα Πατουλίδου, με αφορμή την συγκεκριμένη εξέλιξη δήλωσε μεταξύ άλλων:

«Η προβολή των Μνημείων UNESCO της Θεσσαλονίκης στην εξειδικευμένη πλατφόρμα αποτελεί συνέχεια της παρουσίασής τους από τον Οργανισμό Τουρισμού στο World Heritage. Είναι η επίσημη έκδοση της UNESCO, που περιλαμβάνει λεπτομερή άρθρα για πολιτιστικούς και φυσικούς χώρους Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Ένα μακροπρόθεσμο έργο, έντυπο και ψηφιακό, συνδυάζοντας εκπαιδευτική και τουριστική προώθηση. Δυνατό του πλεονέκτημα είναι ότι υποστηρίζεται και προωθείται από την UNESCO».

Η Μονή Σίμωνος Πέτρας στο metaverse

Το τρισδιάστατο σύμπαν του metaverse αναδύεται από τον συγκερασμό ενός πλήθους τεχνολογιών. Οι εμβυθιστικές τεχνολογίες (immersive technologies) είναι αναπόσπαστο κομμάτι αυτού του σύμπαντος, αφού δημιουργούν έναν τρισδιάστατο ψηφιακό χώρο, ανάλογο με τον πραγματικό, στον οποίο οι χρήστες μπορούν να περιηγηθούν. Για τους ερευνητές της υπολογιστικής αρχιτεκτονικής στο MIT, η δημιουργία ψηφιακών τοπίων τα οποία θα είναι πανομοιότυπα με τα αληθινά αποτελεί μία ιδιαίτερη πρόκληση.

Αυτό ακριβώς επιχειρούν και οι ερευνητές του MIT Design & Computation Group, στους οποίους συγκαταλέγεται και ο Έλληνας Νικόλαος Βλαβιανός. Για τις μελέτες τους οι ερευνητές επέλεξαν να μεταφέρουν στο ψηφιακό σύμπαν έναν κατανυκτικό και εντυπωσιακό τόπο: τη Μονή Σίμωνος Πέτρας στο Αγιον Ορος. Αρχικά χρειάστηκε να δημιουργήσουν τη Μονή στο ψηφιακό σύμπαν ακολουθώντας όλα τα βήματα τα οποία είναι απαραίτητα για τη δημιουργία ενός ψηφιακού αντιτύπου. Όπως και στις άλλες περιπτώσεις, η διαδικασία αυτή είχε ιδιαίτερες προκλήσεις.

Ο δρ Νικόλαος Βλαβιανός του MIT

«Η γεωμετρία του τρούλου στον συγκεκριμένο ναό έχει μη κανονική κυρτότητα» εξηγεί ο ερευνητής, συμπληρώνοντας ότι «για να καταγραφεί με ακριβή τρόπο η γεωμετρία αυτή χρειάστηκε να χρησιμοποιήσουμε ένα drone. Αυτό θα έπρεπε να πετάξει ανάμεσα από την τοιχοποιία και ένα μεταλλικό υποστήριγμα το οποίο υπάρχει για να στηρίζεται ο πολυέλαιος. Έτσι, χρειάστηκε να πραγματοποιήσουμε εξαιρετικά λεπτούς χειρισμούς: εάν το drone παρεκτρεπόταν κατά πέντε εκατοστά, θα μπορούσαν να υπάρξουν φθορές στην τοιχοποιία», ανέφερε ο Έλληνας ερευνητής μιλώντας στο Βήμα.

Το αποτέλεσμα αυτής της καταγραφής ήταν μία εξαιρετικά λεπτομερής (ιστορική θα λέγαμε) απεικόνιση της Μονής Σίμωνος Πέτρας. Οι πληροφορίες οι οποίες προέκυψαν επέτρεψαν τη δημιουργία ενός ψηφιακού αντιγράφου, το οποίο «χτίστηκε» λαμβάνοντας υπ’ όψιν φυσικά χαρακτηριστικά όπως το μήκος και το πάχος των τοίχων, την κυρτότητα των τρούλων ή τις διάφορες ατέλειες της συνολικής δομής. Το ψηφιακό αυτό αντίγραφο επιτρέπει τη λεπτομερή επισκόπηση των χώρων του ναού, πραγματοποιώντας απλώς κάποιες τομές με τη βοήθεια ενός λογισμικού στον υπολογιστή. Παραδείγματος χάριν, αφαιρώντας τον ψηφιακό τρούλο μπορεί κανείς να δει τη λεπτομερή αρχιτεκτονική του εσωτερικού του ναού. «Μπορούμε να αφαιρέσουμε τμήματα του μοντέλου με χειρουργική ακρίβεια ώστε να δούμε το εσωτερικό» σημειώνει ο ερευνητής.

Τα Ορθόδοξα μνημεία της UNESCO

Η Ελλάδα έχει συνυπογράψει από το 1981 τη Συνθήκη της **UNESCO** για την προστασία των μνημείων και χώρων παγκόσμιας κληρονομιάς. Στόχος της UNESCO είναι η προστασία από κάθε είδους φθορά και καταστροφή, προκειμένου αυτά να κληροδοτηθούν στις γενιές του μέλλοντος.

Στο διεθνή κατάλογο της UNESCO έχουν συμπεριληφθεί ως τώρα 22 μνημεία και χώροι, καθώς πληρούν τα προκαθορισμένα κριτήρια ώστε να χαρακτηριστούν εξέχουσας σημασίας σε παγκόσμιο επίπεδο, από ιστορική, καλλιτεχνική, επιστημονική, αισθητική, εθνολογική ή ανθρωπολογική άποψη.

Σε αυτά ξεχωριστή θέση κατέχουν τα μνημεία της **Ορθοδοξίας**. Συγκεκριμένα στον κατάλογο ανήκουν:

Από το **1988** ανήκουν το **Άγιον Όρος**, τα **Μετέωρα** και τα **Παλαιοχριστιανική και Βυζαντινά Μνημεία της Θεσσαλονίκης** (Ροτόντα, Αχειροποίητος, Άγιος Δημήτριος, Μονή Λατόμου, Αγία Σοφία, Παναγία των Χαλκέων, Άγιοι Απόστολοι, Άγιος Νικόλαος Ορφανός, Άγιος Παντελεήμονας).

Το **1989** με απόφαση της αρμόδιας επιτροπής της Unesco, **ο Μυστράς** εγγράφεται ως πολιτιστικό αγαθό στον κατάλογο της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

Το **1990** άλλα τρία σημαντικά βυζαντινά μνημεία προστίθενται στον κατάλογο. Πρόκειται για τη Μονή Δαφνίου, τη Μονή του Οσίου Λουκά και τη Νέα Μονή της Χίου.

Το **1999** στον κατάλογο εγγράφεται η Μονή του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου στην Πάτμο και το ιστορικό Σπήλαιο της Αποκάλυψης.

Το **2016** η αρχαία πόλη των Φιλίππων, εκεί όπου για πρώτη φορά μεταδόθηκε το μήνυμα του ευαγγελίου σε ευρωπαϊκό έδαφος, εγγράφεται και αυτή στον κατάλογο.